

Løgtingsformaðurin um 1959

Vit spyrja løgtingformannin harra J. Fr. Oregard, hvat hann hevur at siga um tingarbeiðið í 1959?

Fyrst og fremst at tað eydnaðist at skipa eitt landsstýri og eina samgongu sum samdust um at gera tað, ið var møgulegt fyri at skapa figgjarligt grundarlag undir eini uppbyggjan av vinnilivinum í Føroyum á sjógvi og á landi.

Harnæst loysa tey sosialu og ment unarligu mál, sum alt ov leingi hava ligið á láni.

Ja, og vantar tú tað fer at ganga eftir ætlan?

Tað var ikki ætlanin, at løgtingið ella landskassin skuldi gerast reiðari, men at skapa betri líkindir hjá teimum, sum vinnuna hava í hondum til nýstovningar og viðkan av virkjum og við at fáa nýggj skip til landið, og er hetta nú í lagi.

Tá nú financieringin var í lagi og nógv nýggj skip verða keypt ella bygd var rímligt at sosiallógávan var ferdig ajour við tað, hon er í Danmark. Fyrsta takið var gjørt í tingsetuni í vár, har fólkapensjónin og avlamspensjónin vóru samtyktar. Næsta takið verður tikið, tá nú tingi kemur saman aftur móti vário, so at til dømis einkjur og einkjubøt og onnur sum eru illa fyríkomín koma

undir vernd og umsorgan hins almenna.

Tann nú so leingi umtalaði hægri skúli verður nú bygdur — hetta er samtykt og verður hann bygdur í Hoydølum, eisini við kostdeild. Hetta hevur alstóran týdning fyri okkara lesandi ungdom. Sjúkrahúsið í Havn verður nú moderniserað og viðkað munandi, og nýtt sinnissjúkrahús verður bygt, so sjúklingar, sum fyrr hava noyðst til at farið av landinum, nú kunna fáa hjálp og heilsuðót her heima.

Okkara fyrsta mál var at fáa bót um arbeiðslíkindi og inntøkmøguleikar fiskimannsins og var tí beinanvegin farið undir at skapa figgjarligt grundarlag fyri eini skjótari uppbyggjan av fiskiskipafloktanum, og koma nú nógv og góð skip. Eisini vóru vit varir við, at fiskimenn, sum einasti arbeiðari her á landi ikki fingi feriu við løn. Tingið samtykti tí longu í fyrstu setu, aftaná at hetta landsstýri var valt, lóg um at allir fiskimenn skulu hava feriu við løn. Nú er at vóna, at tey veiðuambóð, vit nú fáa, verða eftir vild, tí tað er tað sum upp á land verður lagt, sum bera skal tær øktu útreiðslur, sum tað almenna hevur áttikið sær —.

Nasistar gera um seg

Í Vesturberlin tók politioð triggjar nazistar, á verthúsi, har teir halda til.

Tær mongu atgerðir móti jødum, bæði í Týskalandi og aðrastaðir, hava vakt miklan harm millum fólk. Tað er líkt til, at skemdargerðirnar eru tilrættaðar framman undan, tí fleiri staðir eru tilbúðir farnir fram, ið tala fyri, at so er.

Mikuvoldið tók lögreglan í Vesturberlin triggjar manns, ið teir halda hava tikið lut í nazistiskum og antijødiskum herverkum. Ein av teim tiknu, 49 gamal maður, var handtíkin tá hann kom inn á eitt vertshús, har hann nýtti tað gomlu nazistaheilsuna — hitlerheilsanin — Lögreglan hevur tó leingi havt varhugan av, at nazistar hava tilhald á hesum verthúsi. Tveir av teim hand

tiknu vóru limir av teirri nýnazistisku rørslni.

Eisini í Malmö hava antisemistar gjørt vart við seg, í synagoguni í Malmö varð stongin ein dolkur og á honum stóð skrivað — »Ut úr landinum, ella doygi — Svøríki fyri Sviar«.

Fleiri staðni í Malmö eru eisini málaði Hitlermerki.

Sjálvandi hava blóð víðahvar tikið til orða móti hesum tilbúðum. Skaanska Dagbladet hevur m. a. lagt Svenska Ríkisflokkinn undir at standa aftanfyrir gerðirnar í Svøríki — hesin flokkur er tó lítill og hevur so at siga ongan politiskan týdning, hevur ongan mann á tingi.

Antijødiska rørsan, ið hevur gjørt um seg nú í seinastuni man fara at verða viðgjord á fundi Sameindu Tjóða.

Tað lýsir á landi...

SEV sigur okkum frá, at framleiðslan í fjór vóru góð 14 milj. kr. Javnvágin í rakstrarrokskapinum var fyri árið 1.577.000 kr.

1958/59 fingi 3130 húsarhald í SEV-ókinum steym frá SEV, umframt hetta eini 2200 í Havn og eini 1200 í Klakksvík. Tilsamans vera hetta so umleið 6500 húsarhald í stórum parti av Føroyum, ið nú fáa steym frá SEV-verkinum.

Í lotuni verður arbeitt uppá útbygging av vatnorkuni á Mýrunum. Hetta verður at kosta einar 7,5 milj. kr. og verður ætlað at kunna framleiða umleið 9 milj. kwh árliga.

Skipabygging

Umframt teir 5 trolararnar, ið lutvis eru komnir og eru við at koma, og teir 13 linubátarnar, ið realkreditstovnurin, fiskaribankin og løgtingið hava givið fullfiggjaða jättan, frættist um stórfingdið tiltak um bygging av hópin av linuskupum aftrat at byggja innan fyri 18 mánaðir.

Tað er landsstýrið, ið skal hava hetta tiltakið í umbúna.

Suðurstreymoyar javnaðarfelag

bjóðar til samkomu komandi mánakvöld 11. jan. kl. 8 í losjuni (í erva). P. M. Dam, lögmaður, greiður frá áhugamállum. — Kaffiborð verður og okkurt til skemtunar.

Limir í øðrum javnaðarfeløgum eru vælkomnir.

Nevndin.

Útróðurin

Í Suðuroy hevur útróðurin verið góður teir seinastu dagarnar. Í Vági lá veiðan hósdagin frá 40 upp í 100 sentnarar. Borgin er farin til marknað; hon hevði 1900 kassar.

Fleiri bátar á Tvøroyri hava eisini verið úti; teir hava ligið frá 60—80 sentnarar. Rólant hevur tikið fiskin og er farin til marknað.

Í Klakksvík er væl av fiski komin uppá land í vikuni. Bátarnir lógu frá 4 til 5 túsund pund hósdagin. Polarfarið fór til marknað hósdagin — hon var fullfermd.

Skúlin í árinum sum fór

Í 1959 varð ein nýggjur skúli tikin í brúk — skúlin í Oyndarfirði. Hann varð vígdur av kenslumálaráðharranum Jørgensen. Til steðar var eisini H. C. Hansen, forsetisráðharrin.

Somuleiðis var fimleikarhollin í Sorvági gjord liðug og tikin í brúk. Aftrat hesum eru fleiri skúlar um bygdir ella umveldir.

Í lotuni standa 3 skúlar í gerð, ein á Skála, ein í Hvalvík og so miðskúlin fyri Miðvág—Sandavág. Aftrat hesum stendur nýggjur skúli í gerð í Klakksvík. Hann ætlast liðugur til aftaná summarfrítíðini í ár. Í Lørvík verður bygt aftrat skúlanum.

Í farna ári komu 11 nýggj lærara-størv aftrat.

Eisenhower á vitjunarferð til Suðurameriku

Eisenhower, forseti skal nú á vitjunarferð til Suðurameriku. Hann fer til Brazilia, Argentina, Chile og Uruguay fráringardagurin skal verða 23. februar og við í ferðalagnum verður kona hansara og uttanríkisráðharrin 3. mars verður hildið heimaftur.

Viðurskiftini millum USA og Suðuramerikonsku londini hava ikki verið tey bestu, ofta hava kurlar verið á. Tað er við tí fyri eyga at bota um viðurskiftini at ferðin verður gjord.

Suðuramerikonsku londini hava hildið fram, at USA meira hevur lagt dent á Europeisku londini í figgjarligum viðurskiftum enn suðuramerikansku.

LJOS YVIR LANDIÐ

Í Sumba varð el-ljós á fyrsta sinni tendrað hóskvöldið.

Loranteknikari

Sum avloysari í 1 ár við møguleika til síðani at verða skipaður í fast starv, sóknist eg eftir radioteknikara ella telegrafisti. Umsókn verður at senda leifarannum á Loranstöðini í Vági áðrenn 1. februar.

Poul Magnussen,
Vágur.

Radar-støðin

Nú er avdúkað alt humbukkið, ið tjóðveldismenn og fólkaflokksmenn kókaðu um radarmálið.

Tað, ið er hent, er, at sameindu tjóðirnar eru við at byggja eina radarstöð á sama hátt, sum tær hava bygt ótal av radarstöðum í Noregi, Danmark, Íslandi og øðrum londum.

Vandi hjá okkum er minni enn hjá Noregi, Íslandi og Danmark, ið hava ørgrynna av hesum stóðum, tí har er stór herdubbing og so nógvir stóður, meðan vit hava onga herdubbing og bara eina stóð.

Við radarstöðini kom Oyggjarvegurin, ið verður at standa til fulla óskaða føroyska nýtslu eins og aðrir føroyskir vegir.

Hjá okkum er nú bara at halda fram vegagerðina, tá ið Nato heldur upp at.

Bæði tjóðveldið og fólkaflokkurin spældu rolluna at vera imóti oyggjarvegnum lutvis gjordan av Nato.

At gjørt henda veg einsamallir vildi verið ov tungt tikið í nestu framtíð fjá Føroyingum.

Ein vælsignaður lætti, at Nato kom at gera fyrsta stíva helmingin.

Henda ketta seta tjóðveldið og fólkaflokkurin himmal og hav á gos fyri at forða. Sig so, at teir eru Føroyingum hollir.

Blindir fanatikarar og danaetarar — so eru oddafiskar tjóðveldisins og fólkaflokksins vorðnir!

Tibetur litur so út, at veljararnir tykjast at hava igjøgnumskoðað teir,

Enn eingin semja

Einki rokist enn fyri úrsliti frá samráðingunum millum Føroya Fiski mannafelag og Landssamband íslenska útvegsmanna.

Trolarin »Isborg« liggur framvegis og biðar eftir teim 30 monnunum, hann skuldi flyta til Íslands.

G. L. SAMUELSEN

Fylti igjár 50 ár. Hann hevur síðan hann fór úr skúlanum starvast í blaðstjórni »Dimmalætting«ar, og hevur hann nú í 24 ár verið høvuðsblaðstjóri